

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH
Remontu zabytkowego kościoła Rzymsko-Katolickiego
pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Damnicy

OBIEKT : Kościół Rzymsko-katolicki pw. Matki Boskiej
Częstochowskiej w Damnicy

INWESTOR: Parafia św. Józefa w Zagórzycy
Zagórzycza 41, 76-231 Damnica

AUTOR: inż. Arkadiusz Gołębiowski
uprawnienia konstrukcyjno-budowlane
nr 388/Gd/2002

czerwiec 2024r.

SPIS ZAWARTOŚCI PROJEKTU

1. Podstawa opracowania
2. Cel opracowania
3. Rys historyczny
4. Opis inwentaryzacyjny obiektu
  - 4.1. Budynek kościoła
  - 4.2. Dach kościoła
5. Program prac konserwatorskich.
  - 5.1. Wnioski konserwatorskie
    - 5.1.1. Budynek kościoła
    - 5.1.2. Dach kościoła
6. Dokumentacja fotograficzna

I. CZĘŚĆ OPISOWA

1. Podstawa opracowania

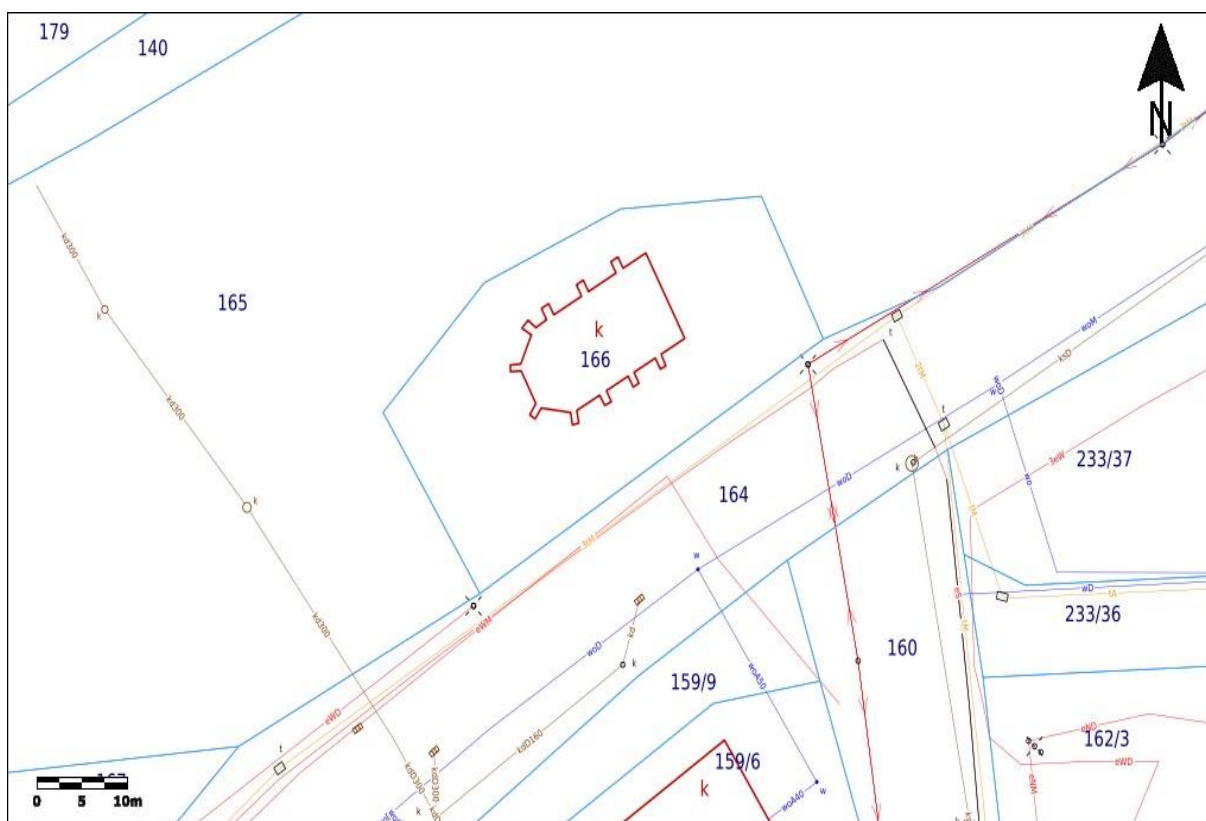
- Oględziny zewnętrzne i wewnętrzne obiektu
- Literatura m.in. Karta Ewidencyjna Zabytków Architektury i Budownictwa,
- Karty techniczne materiałów
- Obowiązujące normy i przepisy tematyczne

2. Cel opracowania

Celem opracowania jest zaproponowanie programu prac konserwatorskich remontu kościoła filialnego p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej w Damnicy. Obiekt wpisany do Rejestru Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków pod numerem 376 (obecnie A-1703) w dniu. 30.12.1999.

3. Rys historyczny

Wybudowany jako kościół ewangelicki w latach 1906-1907, obiekt kamiennie – ceglany w stylu neogotyckim. W wnętrzu niekompletny neogotycki ołtarz, dwie ławy kolatorskie oraz ławki z motywami kwiatowymi, empora z płycinową balustradą. Budynek wyposażony jest w wentylację grawitacyjną, instalację elektroenergetyczną.

Mapa nr 1: Usytuowanie budynku. Źródło: Geoportal

4. Opis inwentaryzacyjny obiektu

4.1. Budynek kościoła

Jednonawowy, jednokondygnacyjny, trzyprzęsłowy, wybudowany na planie wydłużonego prostokąta z trójbocznie zamkniętym prezbiterium i prostokątną kruchtą. Wnęki okienne otynkowane w ścianie szczytowej wąskie i długie blendy. Ściana szczytowa podzielona ostrołukowymi lizenami oraz zwieńczona sterczynami. Elewacje podłużne podzielone między otworami dwuskokowymi przyporami i zwieńczona pokrywami stalowymi, malowanymi.

Mocno zniszczone murowane przypory. Liczne i znaczne ubytki cegieł i spoin, w części cokołowej. Zniszczone lub brakujące wymurowania ceglane pokryw przypór. Odształcone z licznymi brakami powłok malarskich obróbki- przykrycia pokryw przypór. Mocne i ciągłe zabrudzenia izolacyjną masą asfaltową część cokołowa ścian zewnętrznych. Pojedyncze spękania tynków blend okiennych oraz spękanie pionowe ściany frontowej na styku z lizenami. Zabrudzone z pojedynczymi ubytkami parapety zewnętrzne z płytek klinkierowych.

4.2. Dach kościoła

Nawa kościoła pokryta dachem dwuspadowym, drewnianym z poszyciem z dachówki (esówka na deskowaniu pełnym) z sygnaturką (pokrycie blaszane), na baniastym hełmie zdemontowano iglicę stalową, której stan techniczny groził upadkiem. Prezbiterium nakrywa dach namiotowy, trzypołaciowy. Więźba dachowa o ustroju wieszarowym. Obiekt wyposażony w rynny i rury spustowe stalowe ocynkowane, odprowadzające wodę opadową na teren działki. Brak instalacji odgromowej.

Mocno zniszczone poszyciu dachu od strony północnej oraz liczne ubytki i pęknięcia gąsiorów kalenicowych i krokwi grzbietowych. Zużyte obicie lukarny z poszyciem z blachy cynkowej. Zniszczone drewniane okienko lukarny. Zdemontowana iglica z krzyżem.

5. Program prac konserwatorskich.

5.1. Wnioski konserwatorskie

Z uwagi na ogólnie stan dobry elewacji zaleca się wykonanie jej renowacji z miejscowym przeszyciem murów. Należy doprowadzić do przywrócenia pierwotnego wyglądu elewacji, przede wszystkim poprzez jej oczyszczenie i likwidację wtórnych powłok na elewacji w partii cokołowej. Natomiast z uwagi na zły stan pokrycia dachowego kościoła należy je całkowicie wymienić na nowe zachowując taki sam rodzaj pokrycia dachowego. Zdemontowaną iglicę należy poddać rekonstrukcji częściowej i na powrót umieścić na sygnaturce.

5.2. Zakres prac konserwatorskich:

5.2.1. Elewacje kościoła

- konserwacja i renowacja cokołów przypór,
- czyszczenie elewacji ceglanej (chemicznie, gorąco-wodne pod ciśnieniem urządzeniem typu myjka wysokociśnieniowa np. firmy Karcher. Stosować ciśnienie maksymalne 80 Bar i grzanie wody do 140 °C. W miejscach poczerniałych od brudu i nawarstwień zastosować dodatek do wody detergentów jonowo czynnych.),
- uzupełnienie spoin i ubytków ceglanych kitami mineralnymi lub fragmentami cegieł, w przypadku uszkodzeń cegły powyżej 50 % wymiana na nową,
- konsolidacja cegieł przypór, odpowiednim rozpuszczalnikowym preparatem krzemorganicznym typu Steinfestiger OH przeznaczonym do wzmacniania materiałów porowatych, który wytrąca żel w ilości ok. 30%, obecna nazwa tych preparatów to „KSE OH” ,wybrać impregnaty firmy Remmers, lub Keim lub Coverax.
- rekonstrukcja murowanych pokryw przypór cegłą (wg. wzoru istniejącego – przypory prezbiterium) wraz z wykonaniem nowej obróbki blaszanej z blachy miedzianej gr.0.88mm.
- naprawa spękań pionowych ściany szczytowej na styku z lizenami za pomocą przeszycia spoin prętami Ø8 ze stali nierdzewnej, spiralnymi,
- uzupełnienie ubytków tynkarskich tynkami mineralnymi oraz odnowienie wszystkich powłok malarskich tynkowanych elementów elewacji farbami mineralnymi.
- oczyszczenie i uzupełnienie ubytków parapetów zewnętrznych z płytek terakotowych.

5.2.2. Dach kościoła

- konserwacja i miejscowe wzmocnienie więźby dachowej (odgrzybienie i impregnacja elementów konstrukcyjnych preparatem typu.– np. Fobos4),
- oczyszczenie z brudu i impregnacja (preparat ogniochronnymi i grzybobójczymi typu.– np. Fobos4) istniejącego deskowania pełnego,
- wymiana pokrycia dachowego (nowa cegła esówka) wraz z nową izolacją papową na istniejącym deskowaniu pełnym,
- wymiana orynowania, rur spustowych i obróbek blacharskich z blachy miedzianej z odprowadzeniem wody opadowej poza zarys budynku za pomocą koryt kamiennych dł. 1,0m,
- wykonanie nowej instalacji odgromowej,
- renowacja i konserwacja poszycia sygnaturki poprzez jej oczyszczenie wykonaniem nowego węzła mocującego i wraz z ponownym montażem iglicy,
- renowacja istniejącej lukarny wraz z stolarką okienną poprzez renowację istniejącego okna drewnianego, szklenie szybą pojedynczą, impregnacją i malowaniem oraz wykonanie nowej obróbki blacharskiej z blachy miedzianej.

6. Dokumentacja fotograficzna

Zdjęcie nr 1 – Elewacja północna z licznymi uszkodzeniami przypór w strefie cokołowej

Zdjęcie nr 2 – Uszkodzenia tynku blendy okiennej na ścianie prezbiterium

Zdjęcie nr 3 – Uszkodzenia i zabrudzenia cegieł cokołu, pilastrów i pokryw

Zdjęcie nr 4 – Uszkodzenia cegieł pilastrów w strefie cokołowej

Zdjęcie nr 5 – Dach z sygnaturką widok ogólny – brak iglicy, zabrudzenia dachówki

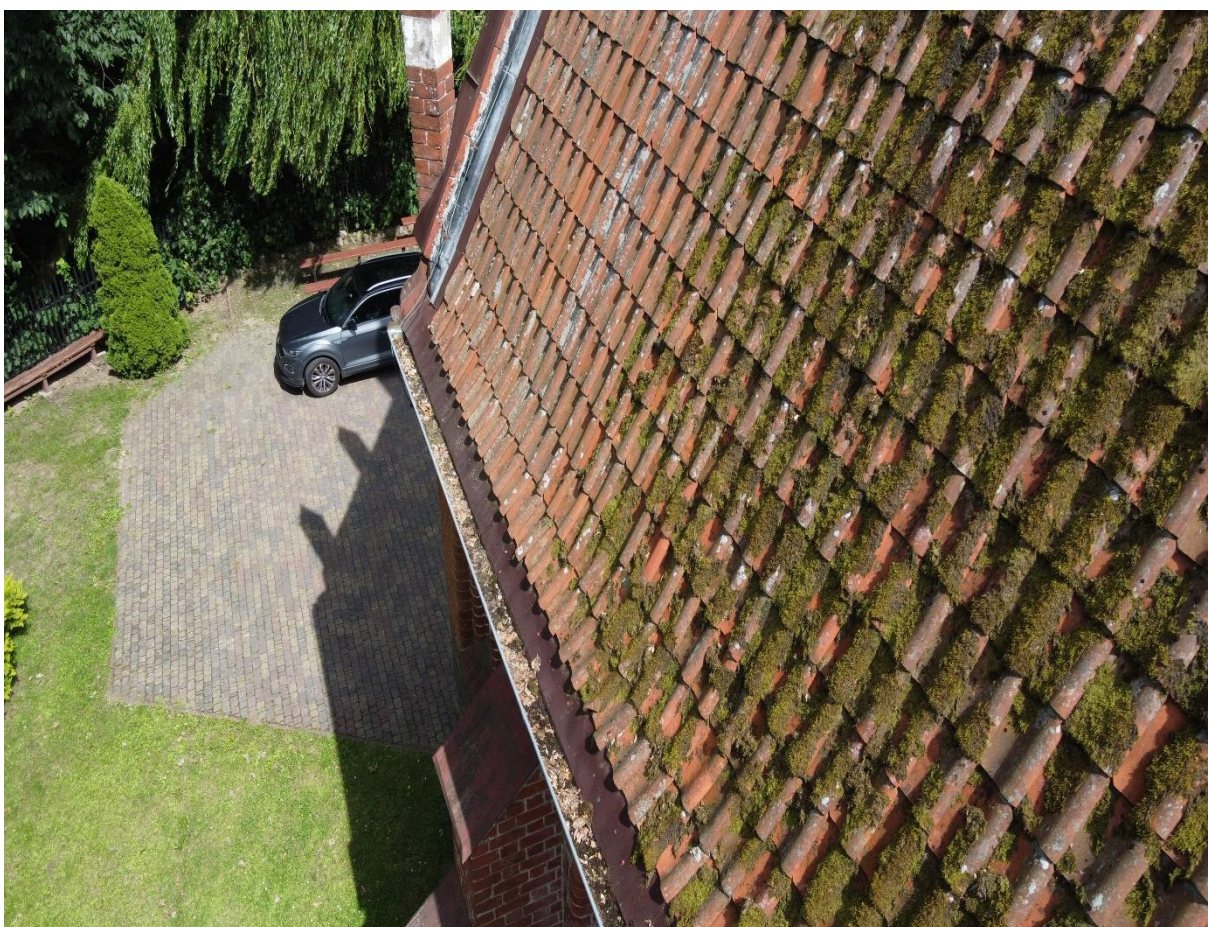

Zdjęcie nr 6 – Zabrudzenia poszycia dachu

Zdjęcie nr 7 – Zniszczona lukarny i stolarka okienna

Zdjęcie nr 8 –Zabrudzenie dachówki, rynna i obróbka rynny

Zdjęcie nr 9 – Zniszczone dachówki i gąsiory

Zdjęcie nr 10 – Zniszczone obróbki pokryw przypór, zabrudzone parapety klinkierowe

Zdjęcie nr 11 – Obróbka blacharska dachu na połączeniu ze ścianą frontową

Zdjęcie nr 12 – Sygnaturka – widok ogólny, brak iglicy

Zdjęcie nr 13, 14 – Konstrukcja drewniana sygnaturki

Zdjęcie nr 15, 16 – Konstrukcja dachu

Zdjęcie nr 17 - Konstrukcja dachu wraz ze sklepieniem.